

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben bárhöz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postáa szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
kandap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszaadása
vagy megőrzésére nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 7.

A király lobogója.

Addig emlegetjük ama bizonyos »nemzeti konszolidációt«, mig alaposan kezdünk benne kételkedni. Ha már harmincz év óta »konszolidálódunk«, akkor még mindig nagyon sok minden nincs nálunk szilárd alapon.

S tényleg nem is kell messze mennünk, hogy mindenütt csak a fejlődés kezdetét vegyük észre.

Ne menjünk tovább a hadseregnél; ugyis éppen a magyar hadseregnek van ma ünnepe.

Magyar hadsereg? Hát létezik ilyen nevű lény a világon?

Létezik a törvény betűjében, mint a »közös véderő kiegészítő része« s létezik a valóságban embrióban mint magyar királyi honvédség.

Érdekes ezt a két intézményt egymás mellett szemlélni; mintha két fát látnánk versenyezni a fölött, melyik fogja a másikat lombjával elborítani?

A Lajthán túl nőtt az egyik, évszázadokkal ezelőtt. Idegen talajból fakadt, idegen erők tartották fenn, hozzánk csak lassan és csak azért nyult át egy-egy ága, hogy elfogja a nemzeti élettől a levegőt! Égái egyre szaporodtak nemzetünk fölött s ma ott állunk, hogy lombjának fele Ausztriát tartja össze hűs árnyékban, másik fele pedig Magyarországot óvja bizonyos tekintetben a szabad levegőtől.

Ágain ott a levelek: az egyes zászlók.

Idegenek azok is ránk. Alattuk, éreftük omlott ugyan e haza fiainak vére, de az nem változtat a falevelen, mely idegen talajból veszi eredetét. Csaknem négy század óta nem tudott a magyar vér egy közös hadseregbeli zászlót sem nemzeti színűre festeni vagy róla a kétfejű sast letörölni. Idegen volt, idegen ma is a közös hadsereg fája, sőt van levele, a melyet csatában magyar vitézek golyója fúrt át. Csak azért terpeszkedik lombja még ma is fölénk, mert hiába, öreg a fa, hozzá szoktunk.

Mellette ott a fiatal, sudár fácska, a honvédség.

Nem idegen földből, nem is a földből, hanem saját testünkből fakadt, saját vérünk öntözése nevelte. Hirtelen, egy év alatt túlszárnyalta ama régi fát, úgy hogy a megrémült kertész jónak látta az új fát kivágni. Kivágták, de meg nem ölték. Lehulló dicsőséges leveleit, a 48—49-iki honvédszászlókat kegyeletesen megőrizte a nemzet, a gyökér pedig megtartotta erejét s lassan új hajtást eresztett: a mai honvédséget.

Gyenge sarj, fiatal hajtás ama régi fa mellett, de van benne erő, van benne képesség a fejlődésre.

Előttünk nő, szeretetünk, dédelgetésünk fakasztja lombjait s a magyar közvélemény már az első hajtásnak kitűzte a magas czélt:

Te légy a magyar hadsereg!

Szép czél — de hej beh nehezen közeledünk feléje!

Az új fának nagyon lassan nőnek a levelei s azokat sem engedi a kertész valami díszesnek lenni. A közös hadsereg ezredeinek számához egy-egy uralkodó vagy hadvezér neve fűződik, a mi honvédeinkhez csak egy-egy derék magyar város neve. Zászlóink felavatása sem ment eddig nagy fényvel; a fényt csak az pótolta, hogy piros-fehér-zöld volt a lobogó s a kettős kereszt fehérlett rajta.

Egyszerű lombsátor volt ez, mely nem tudott a Lajthán túlról idehajlott ágakkal sem nagyságban, sem díszben versenyezni, legfeljebb abban, hogy életet adott s nem szabad levegőt vont el.

A mai nap óta nagyot változott a helyzet bizonyos irányban. Csak egy levéllel van több a honvédség fáján: de ez a levél — királyi lobogó!

A honvédség ha nem is terjedelembre, de magasságra elérte a közös hadsereget. Magyar nyelven lehet immár ugyanolyan magas foku katonai nevelést adnunk, mint a minő eddig csak német nyelven volt megszerezhető. A bécsujhelyi Terézia-akadémiának teljesen egyenrangú magyar társa a budapesti Ludovika-akadémia.

Hosszu küzdelmek, nagy áldozatok eredménye ez az intézet. 1808-ban teszi e célra nagy alapítványát Ferencz király harmadik neje, Mária Ludovika királyné s csak 1872-ben nyitották meg az akadémiát — hadapródiskolai ranggal. Bécsujhely még mindig magasabban kevélykedett.

Nemzeti vívmánynak tekinthető tehát az 1897. XXIII. törvénycikk, mely a

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Pero és azok a nagyestű svábok.

(Szlavoniai életkép.)

Irta: R o d a - R o d a.

Épp azon a helyen, egy lépéssel sem tovább, a hol Bosznia, Dalmácia és Horvátország határai összeérnek, ringott valaha az én gyermekbölcsőm. Akkoriban tehát, mikor én e bölcsőben fejezéltem, úgy állott a helyzet, hogy buksi fejem Szt. István koronájának képezte kiegészítő részét és tartozékát, a bal lábomra az Isztambulban székelő nagy padisah tartott számot, mig a jobbik lábam szára révén egy pár kis királyság és tartomány mellett én is képviselve voltam a birodalmi gyűlésben.

Családom az egész környéken nagy tekintélynek és becsülésnek örvendett. Atyai részről való nagyapám ugyanis akasztófán végezte mozgalmas életét, mert lovat lopott, mig atyám és anyai részről való nagyapám, kiket a természet ritka szellemi adományokkal ékesített fel, ettől a sorstól megszabadultak. Mindössze annyit tettek, hogy odébb állottak, pár lépéssel már osztrák területen voltak. Ennyiből állt a kivándorlás. Szüleim nem hagytak el, hanem magukkal vitték, mert szerettek. Mivel pedig mindenben rájuk ütöttem s méltó csemetének ígérkeztem, halálos úgyukon fogadalmat tettek, hogy kitaníttatnak és urnak nevelnek. En ennek folytán Bécs városába kerültem s mindjárt ott

is ragadtam, mert nagyon inyemre volt ez az állapot s az ottani életmód.

Alig hogy odahaza hire futott, hogy én a fehér-falu nagy városban ütöttem fel a »konakomat*, az én kedves unokaöcsém Pero és Pajo** mindjárt felkerekedtek s utnak indultak, hogy meglátogassanak. A kedves ifjak épp a legjobb időben jöttek.

Nyakig voltam a hivatalos dolgokkal, még a fülem hegye sem látszott ki az akták közül. Azonkívül hely dolgában is igen meg voltam szorulva s végre is »Fehér Bányá«-hoz czimzett szállodában szállásoltam el vendégeimet.

A vendéglátás harmadik napján már félig-meddig kiheverték az unokaöcsésök a nagy ut fáradalmait elannyira, hogy vágyat éreztek magukban arra, hogy a fehér Bécs városát kívül-belül megtekintsék, hogy mit és mennyit ér az? Én a vendéglő közelében laktam, ők tehát áthívtak magukhoz és körülményesen kitalálták, hogy mi nyomja a szívüket.

— Ha már úgy van, hát csak rajta! Menjete! Isten vezéreljen benneteket szerencsével! — szóltam nekik s és megáldottam őket.

Azután elláttam őket jó tanácsokkal:

— Habár nem tudok németül, — mondtam — mégis azt hiszem, akadtok olyan emberre, aki a horvát nyelvet megérti és titeket utbaigazit. Csak tartsatok össze, ne hagyjátok el egymást. Vigyázzatok, nehogy a kocsi elgázoljon s legelsőbben is írjátok fel a vendéglő

* Hadiszállás.

** Péter és Pál.

nevét egy papírra, hogy vissza találhassatok a szállásokra.

A jámborok fogadkoztak erősen, hogy minden úgy lesz és elindultak. Ha azonban a tisztelt olvasó azt hiszi, hogy az én drága unokaöcsém e nagy város valami nagyon elbájolta, elragadta volna, úgy mondhatom, hogy élénken csalódik ebben a feltevésben.

A drága ifjak nem voltak már minden élettapasztalat nélkül. Pero gyerekkorában volt Knin-ben, Pajo pedig két évvel ezelőtt Petrováczban. Mind a kettő amolyan szegényes vidéki sárfészek, az egyik Dalmáciában, a másik Boszniában. Ezen utazásáról a két fiu olyan mesés dolgokat tudott mondani s még egymásnak is akkorát füllenteni, tódítani, hogy végre már Bécs sem lepte meg őket. Egészen beleélték magukat abba, hogy a nagy város fénye és pompája sem lehet szebb és fényesebb a Kninben és Petrováczon látottaknál.

Egyszer csak mendegélés közben megszólalt Pajo:

— Nézd ezt a tömérdek embert bátyó! Mit szólsz ehhez?

— Csak ott lettél volna velem öcskös, mikor Kninben voltam. Őzön nép volt. Ember ember hátán! Ezer és ezer ember vonult el előttem egy negyedóra lefolyása alatt.

— Hát még Petrováczon! — erősítette Pajo. Ott volt csak nagy kavarodás. Épen vásár ideje volt. En mondom neked, — hogy a szél kapaszkodjék a szakálladba — csakugy feketélt a föld az emberektől a tömegtől

honvédségnek a hiányzó koronát megadta, sudarát új hajtással egyszerre megnövelte: a Ludovika-akadémiát egyenjogusította a Terézia-akadémiával, sőt bizonyos tekintetben még e fölé emelte, a mennyiben a mi akadémiánkból kilépő ifju lehet honvéd vagy közös, a bécs-ujhelyi akadémikus pedig kénytelen a közös hadsereg öreg fájának fonnyadt leveleiben válogatni s nem jöhet fejleszteni az új, fiatal, életerős fát: a magyar honvédséget.

Ezen az új hajtáson nő ma egy szép új levél: a király lobogója.

Nemcsak a király, nemcsak a honvédség, hanem az egész nemzet ünnepe ez. A király elismerte a magyar katonai nevelés egyenrangúságát a némettel s a nemzet riadó éjjennel üdvözli a magyar honvédtiszti kart, mely tudományos képzettségével és nemzeti érzületével százados előítéletek dacára elkerülhetlenné tette a refermot.

A honvédek tisztelgnek az új zászlónak, mi tisztelgünk honvédjeinknek.

Csak előre! Nőjön, erősödjék a fiatal hajtás, legyen belőle e föld fölött az egyedüli védelmező lombsátor: a magyar hadsereg!

K. A.

A hálátlan Magyar Szó.

A Magyar Szó, Bánffy lapja, írja Tisza Kálmánról a következőket:

Tavaly, nagyváradi beszámolóján még azt mondotta Tisza Kálmán, hogy ő a változott körülmények közepette is kormánypartit marad. Most pedig kijelentette egy újságíró előtt, hogy az összeférhetlenségi törvény ellen fog szavazni és kíváncsi, hogy vajon kidobják-e érte abból a pártból, amelyet ő alapított meg.

Nagyon rossz időben tette Tisza Kálmán azt a kaczerkódó kérdését. Ő negédesen kérdezte, hogy kidobják-e, de bizonyos, hogy a kormánypart igen komolyan fogja majd érteni.

A nemzeti párt bevonulása bármennyire megcsorbitotta is a magyar kormányok hagyó-

mányos liberális irányzatát, annyi érdeme meg volt mégis, hogy *fölszabadította a parlamentet a Tisza-klikk nyomása alól*. Ez a klikk, mint az ingoványok uszó szigete, a melyet a hínár tart össze, úgy uszott a vizek fölött a *mult korrupciós korszakok* emlékeképen és a kormányok az ellenzéki viharokban szívesen kötötték gyöngé csónakukat hozzá. A Tisza Kálmán uralmához az újjászülető ország vajudásai fűződnek. A forrongó khaoszól idéltlen csodaszörnyek, a *korrupció* szerencsétlen gyermekei bukkantak föl és a *balközép hajthatatlan kuruczából a korrupció gyermekeinek bábjá lett*. Kifelé és befelé egyaránt a kapzsi érdekek prédájává tette az országot, mert jól tudta, hogy a közös koncep szüli a legerősebb közösséget. *Allás* hatalmát *személyes* hatalmáért cserélte oda, az *ország* politikáját *családi politikájáért*. Az újjászületett ország istenadta erejének köszönheti, hogy túlélte a bábaságot, de Tisza Kálmán jól értette a módját, hogy hogyan tarthatja meg befolyását bukása után is. Ő a közlegényi sorba vonult vissza, de maga mögött hagyta áldatlan rendszerét, amelyet kreaturái és érdektársai képviseltek benn a pártban.

Vaskos hálátlanságot követ el kétségkívül a M. Sz. mikor ezeket írja, de hát ki törődik ma a hálával?

Nemzetiségek a hadseregben.

Nagy port vert fel annak idején egy cseh forrásból származó statisztikai hamisítvány, mely a hadsereg nemzetiségeit tüntette ki. Ezel szemben most a közös hadügyminiszter kiadta a hivatalos nemzetiségi statisztikát, mely szerint van a magyar és osztrák hadseregben

magyar	18.9	százalék,
német	28.2	>
cseh-morva	14.6	>
lengyel	9.4	>
rutén	7.9	>
horvát-szerb	6.8	>
oláh	5.8	<
tót	4.0	>
olasz	1.5	>

Régészeti és történelmi múzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 7.

Ma eleven volt az ülés. Már fölhangolta a hirt a napirend első tárgya: a fiúmei közép-foku közigazgatási hatóságról szóló törvényjavaslat, melyet a függetlenségi párt részéről Mezőssy Béla keményen megtámadott, mert ez nem fogja rendezni a magyar érdek szempontjából a fiúmei kérdést. Lebonyolította a Ház előtt a talentumos szónok az egész fiúmei ügyet is.

Szell miniszterelnök védelmezte művét, melyet a többség meg is szavazott.

Azután Wlassics közoktatási miniszter felelt Zichy Aladár grófnak a *Pikler*-ügyben. Mindenki befutott a folyosóról, hogy hallja a választ. Wlassics válasza rövid volt. Felolvasta Pikler nyilatkozatát, melyben kijelenti, hogy *azokat a kifejezéseket*, melyekkel vádolják, *sohasem mondta*. Aztán kijelentette a miniszter, hogy e nyilatkozatot lojálisan elfogadja, a *tan-szabadságot* pedig meg fogja védeni.

Zichy Aladár gróf hatásosan felelt a miniszternek. Citátumokat olvasott föl tanulóknak jegyzeteiből, melyet azok Pikler előadásából jegyeztek és Pikler tankönyveiből.

A gróf azzal zárta beszédét:

— Tartsanak bár a sötétség emberének, ezt hirdetem: Kevesebb ilyen tudományt, több istenfélelmet és hazaszeretetet.

Wlassics azt felelte, hogy kikapott citátumokkal nem lehet egy professzor rendszerét jellemezni és parlamenti vitában dönteni filozofiai rendszerek fölött.

Fölolvasta a jogügyi kar kitűnő véleményét Piklerről és ismételve védelmezte a tan-szabadságot. Egyébként kijelentette, hogy a *jogbölcészeti tantárgyból* — az ellentétes felfogás és rendszerek folytán — *törülni fogja a kötelező vizsgálatot*. Ennek bizonyára örülni fognak Pikler tanítványai (kiknek száma igen meg fog apadni) s hálásak lesznek érte — Zichy Aladárnak.

A Házban meglehetősen izgalom volt. A vita alatt folytonos zaj kavargott a Házban s vé-

mely alá és fel hullámozott. Maguk a kések annyian voltak, hogy egy utcát megtöltöttek volna.

— Hihetem is, nem is. Különbben lehet. Hisz, — a szél hordja el a nagyapát — Kninben is úgy nyüzsgött az ember, hogy a kések két utcát alkottak, azonfelül néhány a házak tetejére szorult és ott ütött bazárt az áruival.

— Milyen buta is ez a svábféle! Még azt hiszi, hogy csak ő nála lehet látni valami különöset. — Véleményezte Pajo.

E közben a vidék ifjai elértek az Erzsébet-hídhöz, mely a Wien folyó felső részén víz keresztlél. Pero hangos nevetésre fakadt: Még ezt a vizecskét nevezik a svábok folyónak. Oh a bolondok! Hogy elbámulnának ezek, ha látnák a Kerkát Knin alá t.

— Hát még az Unát Petrovácznál. Hogy a szél hordja el a zsebkésedet!

S vigan lépegettek odébb egymás mellett. Nemsokára egy villamos vetődött utjukba. A testvér pár megfordult és az ürdögös masina után tekintett. Az egyszeri nézés azonban nem volt elegendő: bizony többször is megtették még, hogy a rohogó kocsi irányába tekintettek.

Pajo le volt hangolva; kedvetlen és tétova lett. Pero még nem adta be a derekát; tetette magát, mintha a dolog semmi benyomást sem tenné rá. »Ostoba népség« szölt s megvetően vonogatta vállát. »Hosszu drótokra kötök rá a kocsikat, a helyett, hogy mindjárt eléjük fog-nák a lovakat.«

A köruton azonban Peronak is inába szállt egy kicsit a bátorsága. Meglátva az Opera épületét felmerült ugyan még agyában a Knini község háza képe, de az összehasonlítás egy kissé elvette a bátorságát. Ugy érezte, mintha valaki a torkát szorongatná. Hát még mikor a sok, fényesebbnél-fényesebb kirakatok elé érték szemé szája elállott a két atyafinak a nagy pompa és csillogástól. Pero keményebb anyagból volt gyurva, Pajo ellenben oda volt már, végleg elcsüggedt.

— Csak legalább mukkanni tudánk ezen a sváb nyelven, hogy megkérdezhetnénk, mi a neve ennek a sok holminak. Söhajtott az utóbbi egy fényes üvegtábla előtt, melyen ez a felirat állott: »Decoráció, drapériák.«

— Nem is olyan nehéz ez a sváb beszéd, úgy látom — vélekedék Pajo — s elkezdte azt horvátora fordítani, illetve horvát fülnek elolvasni s lám az előbbi hieroglifnek milyen szép értelme lett: *Deco radi on drape pere* egy egész jó mondat jött ki belőle (magyarul: Fiúk, itt szokott ő dolgozni, mosdani és vakaróznia!) »Ebadta sváb fülese« — tette hozzá lenézően, — még azt hiszi, hogy mi nem is értjük meg őtet, hogy a szél hordaná el a feleségét. — Pajo egy szó sem válaszolt. Pero ekkor megfordult, hogy testvére után tekintsen, de a gyerek nem volt sehol; elveszett a nagy tologásban nyomtalanul, hiába fűrészte a szemével. Elindult, hogy megkeresse. Az emberek százával haladtak el mellette, de a sok száz alak közt egy sem volt olyan, mint Pajo. Pero nyugtalan lett. Sietve ment vissza azon

az uton, a melyen jöttek s midőn így sem akad rá Pajora, megállott és elkezdte hangosan kiabálni: »Gdje si moj brate? Gdje si?« (Hol vagy testvér, hol vagy?)

Ezenközben Pajo elmerülve a nagy bá-méskodásba már jól előre haladt a köruton, midőn ő is rémülve vette észre, hogy a testvére nincs az oldala mellett. Nézett jobbra-balra, úgy hogy a szeméi is kidülledtek, futkosott össze-vissza, hogy a lábai is belefájtak, a vége az lett, hogy ő is kiállott az egyik utcasarkon s tele torokból ordította, a hogy a száján kiért: »Gdje si, moj brate, Gdje si?«

Pero azonban csak nem válaszolt szavaira. De hogy is válaszolt volna, mikor ő a Szt. István-templom közelében, Pero meg a Valfisch-gasseban hangoztatta a jeladó kiáltást. Pajo mindig hangosabban és kétségbeesettebben kiáltozott.

— Vajjon mi baja annak a töröknek? Talán árul valamit? — kérdezte egymást két arrajáró megállapodva. — A kettőhöz nemsokára négy, majd tíz, husz kíváncsi csatlakozott, úgy, hogy rövid idő alatt egész csődület támadt Pajo körül, mely kíváncsian és csodálkozva nézte a fáradhatlanul kiabáló »török«-öt. Az utcán ennek folytán megakadt a közlekedés. Ezt már a rendőr sem nézhette tétlenül. Erős öklei segítségével a tömegben keresztlél Pajohoz furakodott.

— Mi történi itt? Mi baj? Kérdezte a rend őre a körülállóktól.

— Ez a bolond török folyton orditozik. Meg van háborodva.

gúl a szabadelvű párt és a függetlenségi párt többsége tudomásul vette a választ.

*

Elnök Perczel Dezső 10 órakor nyitja meg az ülést.

A napirend első pontjával elfogadja a ház az *Adriát* harmadszori felolvasásban.

Hegedűs József előadó ismertette a *gyermekhelyekről* szóló törvényjavaslat főrendiházi módosításait, mely szerint a törvényben a népoktatásról is történnék hivatkozás.

A ház eme módosítást elfogadja.

Szell Kálmán miniszterelnök: Hasonkérdésben szólal fel, csak a közigazgatási bizottság ama stílusis javítását, hogy a szöveg közé egy »pedig« szót iktatott, mellőzzék. — A ház ehhez hozzájárult.

Fiume közigazgatási hatósága.

Belitska Béni előadó: Röviden ismerteti s elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Mezőssy Béla: A javaslatot még általánosságban sem fogadja el, mert nem oldja meg a fiumei kérdést, legfeljebb az összetűzéseket odázza és csillapítja. — Vitatja, hogy Fiume közjogi kérdése még nincs teljesen tisztázva, mert ha Fiume végleges tartozéka volna Magyarországnak, így nem érti, hogy Fiume érdekében az utolsó 30 évben mi sem történt. Fiume ma is csak társországa a többi horvát tartományoknak, mely mindig kész lesz a nagy Horvátországhoz csatlakozni. Ez a törvény nem fogja szorosabbra fűzni Magyarországot és Fiume kapcsolát. Azt hiszi, hogy Fiumét végleg anektálni kell, s tisztán magyar törvényekkel kormányozni.

Kifogásolja a 67. évi 68. t.-cikket, mely első ízben hoz törvényileg kapcsolatba, s ehelyett kívánatosnak tartaná egy ily törvényvel szabályozni.

Végül határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint kéri a kormányt utasítani, hogy Fiume közjogi helyzetét végleg tisztázzák, s ez törvényjavaslatokkal biztosítsák.

Szell Kálmán miniszterelnök: *Mezőssy* Béla képviselő ur kijelentette, hogy nem fogadja el a javaslatot, — de hogy mi a javaslat hibája, miért nem fogadja el a javaslatot, azt nem mondotta. Képviselő beszédében mindig kerülte a dolog lényegét, s csak mellékes körülményekre terjeszkedett ki. Ha pedig valaki kritikát akar gyakorolni, rideg, visszautasító kritikát, akkor ezt a kritikát az érvek halmazára kell építeni, sürgeti a képviselő, hogy Fiume közjogi helyzete végleg szabályoztassék, erre

— Mit akar?

— S ezt még ön kérdezi? Nem szégyenli, hogy bécsi rendőr létére még törökül sem tud? kérdezte egy csavargó gunyos nevetéssel; mire a többiek is elnevettek magukat. A rendőr erre karon fogta Pajot és magával vitte. A szegény ördög egy szóval sem tiltakozott, ment békével befelé.

Körülbelül ugyanezen időben hasonló eset játszódott le Perová a Valfisch-gasseban. Ő is felverte orditásával az utcza nyugalmát, ő is csődületet okozott s őt is a rendőrségre kísérték. Odaérve kit pillantott meg nagy csodálkozására, mint tulajdon elvesztett testvérét Pajot.

A két atyafi csaknem örömkönyveket sirt a megindulástól, hogy újra egymásra akadtak. A rendőrbiztosok egyike szerencsére Boszniát látott ember volt s így megértette, hogy a fiatalok mi járathban vannak. Ügyes-bajos dolgukat azonban mégis bajos volt elintézni, mert az utasok tájékoztatásukban a szálloda magyar czimét jegyezték fel maguknak a czédulára, mikor bécsi körutjokra elindultak. Egy ügyes csirkefogó, aki magyarul is tudott, németre fordította a czimét s így aztán Pero és Pajo rendőri kíséret mellett és némi kerülővel a szállására talált.

Utközben megszólalt Pero: Látod testvér, milyen nagyot csalódtunk ezekben a svábokban! Rettenetes okos nép az, hidd meg nekem. Bennünket nem ismertek, sohasem láttak és mégis egy perc alatt kiolvasták a szemünkből, hogy testvérek vagyunk és egymás karjaiba vezettek.

nézve csak a 68. évi 30. t.-cikkre hivatkozik, mely azt hiszi, eléggé intézkedett arra nézve, hogy ez a kérdés biztosítsák.

Az 1868. évi 30. t.-cz. értelmében kiküldött bizottság megállapította, hogy Fiume csakis provisoris suverenitással szabályoztassék. S hogy ez megtörtént, azt hiszi, vitatni nem lehet, mert mindenki előtt nyilvánul, hogy Fiume ma közvetlenül Magyarország alá tartozik s semmi kapocs sem fűzi Horvátországhoz. Bizonyítja, hogy a provisorium fentartása nem káros az országra, s nem válhatik azzá. Erre nézve nem elégséges azt mondani, hogy azt töröljük el, — de kell módokat mutatni, ennek jobb helyesbitésére.

Kéri a javaslatot elfogadni. (Helyeslés jobbról.)

Mezőssy Béla reflektál a miniszterelnök felszólalására, vele szemben megvédi álláspontját.

Elnök a vitát bezárja s a javaslatot általánosságban elfogadja a ház.

Elnök szavazásra bocsátja *Mezőssy* határozati javaslatát, a ház ezt elveti.

Kubik Béla: Ellenpróbát kérünk. Látni szeretném, akik 30 év előtt ezt sürgették, hogy fognak most szavazni. Ugy változtatják mint a subagallér elveiket.

Elnök az ellenpróbát elrendeli, a ház így is elveti a határozati javaslatot.

Következik

a részletes tárgyalás

melyben a javaslat mind a négy pontját vita nélkül elfogadták.

Ezután áttértek a

Fikler-ügyre, a képviselők tömegesen tödultak a terembe, hogy *Wlassics* miniszternek az interpellációra adandó választ meghallgassák.

A *Fikler*-ügy.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter felolvassa *Zichy* Aladár gróf interpellációját, melyben a *Pikler* tanár által mondott haza- és vallásellenes szavak foglaltatnak.

Kijelenti, hogy az ő nézete szerint a *mellyik tanár ilyen kijelentést tesz, az ellentétbe helyezkedik nemzete felfogásával*, ezt ő mint felettes hatósága *határozottan elítéli*.

De bár meg volt győződve, hogy ezek nem igazak, mégis megbizta az egyetemi tanácsot, hogy indítson vizsgálatot s a vizsgálat eredménye az, hogy a tanács felszólítására *Pikler* írásbeli nyilatkozatot adott, melyben kijelenti, hogy soha a neki inpusált szavakat *nem mondta*.

Ezt a nyilatkozatot én feltétlen bizalommal fogadnám minden körülmények között — mondta a miniszter — ha nem is ismerném személyesen *Pikler* tanításait s ha nem hallottam volna is számtalan tanítványától, hogy ezeket a kijelentéseket *Pikler* sohasem mondta.

Ezzel befejezhetném válaszomat, de még egy megjegyzést kell tennem.

Amennyire nem haboznám fegyelmi jogkörömön belül ezzel élni, ha állambontó törekvéseket tapasztalnék, épen olyan gondossággal őrzöm meg a szabadságok legnemesebbikét, a *tanszabadságot*. (*Zajos helyeslés a szélsőbalon és jobbon*.)

Mert ne feledjük, hogy a tanszabadság üres, csillogó jelszó, ha kiirtjuk a lelkét, a szellemi szabadságot. (Hosszantartó zajos éljenzés és taps a szélsőbaloldalon és jobbon.)

Zichy Aladár gróf: Oszinte sajnálattal látta, hogy a miniszter a tanszabadság örve alatt olcsó babérokat arat. Nem lehet ezt az ügyet nyilatkozattal elsimitani, mint a lovagias affért, hogy a sértő fél irást ad, hogy sérteni nem akart! (Ellenmondás.)

Nem talál megnyugvást a miniszter szavaiban. Vizsgálatot kellett volna indítani, hogy

milyen szellemben tanít Fikler. Felolvas a *Fikler* jegyzeteiből. Beszél az emberiség keletkezéséről és esetleges fejlődéséről s azt mondja: ha önök majd akkor élnek, meglátnák, hogy *milyen kicsinyes fogalom ez: haza, nemzet*.

A trónokról pedig oly tanokat hirdet, mintha azok csak olyanok volnának, mint a *részvénytársaságok*, melyek élére a vagyonos embereket kell tenni. (Hosszas derűtlenség.)

Polónyi: A mágnások magyarul sem tudnak.

Zichy: Ha francziául, ha angolul beszélnek is, de itt élnek, itt költik el a pénzüket. Am a ki ily tanokat hirdet, az azt vallja, hogy a haza ott van, a hol jobb sor van. Annak nincs hazája. (Ugy van! a néppárton.)

Fáy István: Ez az igazi magyar!

Zichy Aladár: Kéri a minisztert, szerezzen alapos információkat s intézkedjen, hogy az egyetemen kevesebb ilyen tudományt, több Istenfélelmet és hazaszeretetet tanítsunk (Helyeslés balfelől.)

Wlassics Gyula miniszter: Azt mondja, addig mindég nem kétségbeejtő a helyzet, a mikor a tanszabadsággal lehet olcsó dicsőséget szerezni. Elősméri, hogy az egyetem összes tanait nem lehet mindenkinek helyeselni.

Meszlényi Pál: Próbáljon valaki a liberálisták ellen prelegálni.

Wlassics Gyula: Az egyetemen ellentétes tanokat hirdetnek, — mint tudományt. Felolvassa *Pikler* irodalmi munkáit, melyek közt ogyosek német nyelven jelentek meg.

Kubik Béla: No ez még sem járja!

Wlassics Gyula: *Nem vállalkozhatik* s nem is vállalkozik arra, hogy *Fikler* tanait *mind magáévá tegye*.

Mert nem fér össze a tanszabadsággal az, hogy minden tanár tanainak követését preszcionálná a hallgatóságra.

Igéri, hogy a *jogbölcsélet* tárgyát a *kötelező vizsga alól kiveszi*. Kéri a választ elfogadni. (Élénk helyeslés, éljenzés.)

Zichy Aladár gróf: Reflektál a miniszter beszédére, miután a Ház a miniszter választát elfogadja.

A holnaputáni napirend megállapítása után az elnök bejelenti, hogy holnap a ház ülést nem tart s az ülést bezárja.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város holnapi közgyűlése eléggé érdekesnek mutatkozik. Nem a tárgyalásra kitűzött ügyek sokasága, hanem az kölcsönöz érdekeséget a gyűlésnek, hogy néhány nagyfontosságú kérdés is elbírálásra kerül.

Legjobban felkelti a bizottsági tagok érdeklődését, természetesen, a választás. Ugyanis ez alkalommal töltik be a megüresedett I., esetleg II. osztályú rendőrbiztosi állást.

A város jövő életére messze kiható fontossággal bír a közvilágítás kérdése, amely anyagi tekintetben is a legközelebből érinti a várost.

Bizonyára vitát fog kelteni az iskolák építésének a kérdése is és aligha megy keresztül a tanács azon terve, hogy az újvárosi fiúiskolát a Nagypiac keleti szélére helyezték.

*

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1901. évi május hó 9-én esetleg következő napjain, mindenkor délután 3 órakor,

a városház nagytermében tartandó nyilvános rendes havi ülésében a következő tárgyak kerülnek tárgyalás alá:

1. Polgármester havi jelentése.
2. A m. kir. belügyminiszter ur leirata a v.-olaszi-i elemi fiiskolánál 1901—1902. tanév kezdetétől rendszeresített tanítói állásra vonatkozólag.
3. Földmívelésügyi m. kir. miniszter ur leirata a birtok határjelzéséről alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.
4. Az I. esetleg II. osztályú rendőrbiztosi állásnak választás útján betöltése.
5. A közigazgatási bizottságban megüresedett 2 tagsági helynek választás útján való betöltése.
6. A tanács mint állandó választmány előterjesztése a közvilágításra vonatkozó szerződés felmondása iránt.
7. U. a. előterjesztése a folyamatban levő iskola építkezésekre vonatkozólag.
8. U. a. előterjesztése a törzsvagyon alából kifizetett 5119 korona 40 fillérnek a gyámpénztári tartalék-alapból leendő kiutalása iránt.
9. U. a. javaslata Moldován Iván köztérvételi ügyében.
10. U. a. javaslata Hegyesi Lajos köztérvételi ügyében.
11. U. a. javaslata a város tulajdonát képező Sztaroveczky-utcai 159. számú ház eladása tárgyában.
12. U. a. javaslata a tanköteles gyermekek összeírásáért járó 30 filléres járuléknak évi 600 korona általánossággal való megállapítása iránt.
13. U. a. javaslata Krubicza József művezető megjutalmazása iránt.
14. A hegyközségi birtokosok 1900. évi pénztári zárószámadata, valamint 1901. évi költségvetése.
15. A városi árvaszék előterjesztése az 1900. évi gyámpénztári zárószámadás tárgyában.
16. Hevesmegye közönségének fölrata, a melyben a polgári bíróság illetékességét a m. kir. csendőrségre kiterjeszteni javasolja.
17. Tanács i. javaslat dr. Tóth Mihály kérelme tárgyában.
18. A tanács, mint állandó választmány Königswartler Herman báró kis-szántói lakossal vámm-áttalányozásra.
19. U. a. Rimler Károlylyal a gázgyár melletti 1-ső számú telekre.
20. U. a. A László király páholylyal a gázgyár melletti 2-ik számú telekre;
21. U. a. Steiner M. Alberttel a gázgyár melletti 3-ik számú telekre;
22. U. a. Sztrill Ferenczcel a Posta-utca és a díszlet-raktár közt levő üres telekre;
23. U. a. az úrszékek és emésztő gödrök tisztítására;
24. U. a. László Józseffel köztér eladására megkötött szerződést bemutatja.
25. A nyugdíjbizottság jelentése özv. dr. Kálmán Szidorné nyugdíj ügyében.
26. U. a. jelentése Bartha László fertőtlenítő nyugdíjazása tárgyában.
27. Vasadi János és Drilla Miklós földbérlet átruházás iránti kérvénye.
28. Grosz Emil doktor egyetemi tanár köszönő levele.
29. Felner és Helmer cég köszönő irata.
30. Bulyovszky József polgármester két havi,
31. Baróthy Ákos orvos hat havi,
32. Szűts István levéltárnok 6 havi,
33. Hügel Ödön irnok 3 havi szabadság idő engedélyzése iránti kérvénye.
34. Dr. Julier Vilmos orvostudori oklevele.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait azzal van szerencsém értesíteni, hogy a fent elsorolt tárgyak a városház tanácstermében bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1901. évi május hó 7-én.

Rimler Károly,
főjegyző.

UJDONSAGOK.

Jogász-majális.

Megérkezett az első fecske: az első majális s riadó éljenzés üdvözölte a jogakadémian.

Odalent elhaladt egy ismert alakja a nagyváradai társadalomnak s vészjóslóan sóhajtott fel:

— Bizonyosan megint valami tüntetés készül. Jó lesz értesíteni róla a riportereket.

Csakhamar tódultak is befelé a jogászok, hevesen vitatkozva, de nem rendes szokás szerint (!) a római jog fölött, hanem ilyen kérdéseken:

— Száz leány lesz ott!

— Csak hetvenöt!

— Nem igaz! Kétszáz!

Emberünk kissé elsodálkozott. Miféle tüntetés lehet az, a hol száz számra várnak leányokat?

Rövidesen megértette aztán a dolgot nemcsak ő, hanem az egész Uri-utca, beleértve a Fábry-sarok és a czukrázda kapcsolt részeket is: a jogászok tegnapi gyűlésükön elhatározták, hogy

jogász-majálist rendeznek,

hogy azt május 18-án tartják,

és hogy annak fényesen kell sikerülnie.

A fényes sikerre vonatkozó határozatot azonban néhány örökké felebbezni szerető ellenzéki kedvű ifju ünnepélyesen megfélebbezte Nagyvárad hölgyeihez. Tőlük akarják függővé tenni, fényes lesz-e a siker vagy sem?

A többiek ebbe belenyugodtak, nemcsak köteles udvariasságból a bájos felebbezési fórum iránt, hanem abban a meggyőződésben is, hogy a felebbezés eredménye kedvező lesz.

Meg vagyunk arról győződve mi is annál inkább, mert az eddigi jogász majálisok kezességét nyujtanak a felől, hogy az idej is pompásan lesz rendezve. Kezességet nyujt a nagyszámu és tevékeny rendező bizottság is: mely tegnap tartotta alakuló gyűlését s közvetkezőleg alakította meg tisztikarát:

Elnöknek: megválasztották Ormay Lajost; háznagyok: Sebő Mihályi; pénztárnoknak: Krüger Jenőt; ellenőrnek: Szolcsányi Bélát és jegyzőnek Beóthy Miklóst.

A buzgó rendezőség első dolga megvesztegetni a felebbezési bíróságot, a nagyváradai hölgyeket azzal az ígérettel, hogy soha jobban nem mulattak, mint fognak mulatni május 18-án. A vesztegetés hallatlan mérveket öltött eddig is és teljes sikerrel biztat. Ugy hogy ma a szalonokban is vidám mosolylyal veszik tudomásul, hogy megérkezett az első fecske, az első majális.

TAJÉKOZTATO.

Május 9. Városi közgyűlés, d. u. 8 órakor.
Május 12. Népnevelési egylet gyűlése.
Május 18. Jogász-majális.

* **A város világitása.** A közvilágítás kérdésében a tanács kebelében különféle nézetek merültek fel. A közgyűléstől felhatalmazást kér a tanács, hogy a gázgyárral fennálló szerződést felmondhassa. A tanácsban hosszabb vita volt. Egyes tanácstagok azt vélték, hogy még most ne határozzanak a dologban, mert a beérkezett pályázatok még nincsenek kellőképen megbirovalva, hanem e hónap végén rendkívüli közgyűlésben tárgyalják a közvilágítás kérdését. A másik javaslat azonban arra helyezi a fősúlyt, hogy a gázgyárral fennálló szerződés nagyon ter-

hes a városra s mivel megfelelő ajánlatok vannak a villamos világitásra, már most bontsa fel Nagyvárad városa a gázgyárral kötött szerződést. Mindenesetre a házi kezelés jár legtöbb haszonnal és előnyvel a városra, ha — miként Hollós József műszaki tanácsos előadta — komaság és sógorság nélkül viszi keresztül a dolgot a város.

* **Athelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kiszélek Ferencz nagyváradai állami főreáliskolai rendes tanárt a kecskeméti főreáliskolához — a m. kir. igazságügyminiszter pedig Fodor Aladár berettyóújfalui járásbírói irnokot a sepsi-szent-györgyi kir. járásbíróshoz helyezte át.

* **A német trónörökös az egyetemen.** A német trónörökös a bonni egyetemen megkezdte a tanulást. A német lapok természetesen hűségesen feljegyeznek minden apróságot, ami a trónörökös egyetemi életében felmerül. Először, hogy épp oly rendesen jár az előadásokra, mint a többi diák, éppen olyan padban ül, mint a többi. Ha belép a terembe, odaül, ahol éppen hely akad. Katonai kísérelője sohasem ül mellette, hanem tőle távol foglal helyet.

Legérdekesebb azonban a német lapoknak az a jelentése, hogy a mióta a trónörökös eljár az előadásokra, a termék zsufolásig tömve vannak, mert mindenki szeretné közelről látni a császár fiát. A professzorok később majd sóhajtván emlegetik:

— Egyszer volt csak Bonnban a trónörökös.

* **Esküvő.** Láng Győző arad-hegyaljai birtokos, Láng József nyomdatulajdonos fivére május hó 19-én délelőtt fél 12 órakor vezeti oltárhoz bájos aráját: Regényi Olgát, Regényi István bájos és kedves leányát. Az esküvőt az újvidéki róm. kath. templomban tartják.

* **Tanulságos előadás a főgymnasiumban.** A nagyváradai prem. főgymnasium ifjuságának „*Physikai köre*” sajtó szeritárának gyarapítására f. h. 12-én vasárnap d. e. 11 órakor a főgymn. physikai előadó termében matinét rendez, melyen Fekete Sándor VII. o. t. a fotografáló sugarakról, Géczy Imre VIII. o. t. a Röntgen-féle sugarakról tart kísérletekkel egybekötött szabad előadást. Belépti díj 1 korona A n. é. közönséget ez uton hívja meg a rendezőség.

* **Elgázolás.** Tegnap este 6—7 óra között a Bémer-téren a 66-os számú egyfogatu bérkocsi elgázolta az uton keresztülmenő Szökőcs István napszámost. Szökőcs súlyosan megsérült s beszállították a biharmegyei kórházba. A gondatlan bérkocsis ellen megtették a feljelentést.

* **Zászlószentelés a Ludovika-Akadémián.** Ma lesz felszentelése annak az új zászlónak, melyet a király az újjászervezett Ludovika-akadémiának adományozott s melynél a zászlóanyai tisztet Augusztia Mária Lujza kir. hercegnő vállalta el. Erre a fényes ünnepélyre Nagyváradról az itteni honvéd hadapródiskola képviselőiben felutaztak Mayor Miklós őrnagy vezetése alatt Hamary Kornél és Palotás Fausztin századosok, Jurassek Elemér és Kovács József főhadnagyok, valamint a III. évfolyam négy első növendéke: Kiss László, Gilván János, Szénássy László és Eggmann Ernő.

* **Hymen.** Fásztor Bertalan városi fogalmazó tegnap lépett házasságra Feinsilber Irénnel, az ismert kitűnő hegedűművész nővel. Ugyancsak tegnap kötött házasságot testvérhuga Fásztor Anna, Hönig Mártonnal. A polgári egybekelés délelőtt 10 órakor volt az esküvő pedig délután 4 órakor a kolozsvári-utcai izr. imaházban.

* **Az ér-mindszenti templom.** Ér-Mindszent derék román lakossága a Vörösmarty-szoborra adományt gyűjtött. A gyűjtést Papp Gyula lelkész vezette. A tulzó román lapok, mint már irtuk, ezért megtámadták a lelkészt, sőt azzal akarják megbosszulni a községet, hogy az épülőfélben levő temploma érdekében kibocsátott gyűjtőleveket sokan üresen küldik vissza. A magyar lapok e mozgalom ellenében a templomépítés gyámolítására kérték föl a közönséget. Örömmel értesülünk, hogy a kérelemnek volt is már eredménye, mert eddig sokan küldtek adományt e célra, a melyért Papp Gyula lelkész hálás és forró köszönetét nyilvánította az adakozóknak. »A templom építése — írja, — szorgalmasan halad, sőt a falak föl vannak rakva. Az állás-fák csucsain fenneb lobog őseink vérében szerzett nemzeti zászlónk, mely arra buzdít bennünket, hogy ne essünk kétségbe, mert magyar szívünk dobbanása s annak fájó panasza viszhangra talált!« — A további adomány Ér-Mindszentre (u. p. Er-Kávás) Papp Gyula lelkész címére küldendő.

* **A kamarai tagok választása.** A január hó 20-án Nagyváradon megtartott kereskedelmi és iparkamarai tagválasztásokat tudvalevőleg több felebbezéssel megtámadták. A miniszter el is rendelte, hogy a szavazólapok újból olvastassanak össze, még pedig akként, hogy külön számíttassanak a rendes és külön a póttagok. A kereskedelmi osztálynál így is történt, de az iparos osztály tagjaira beadott szavazó lapokból 25 drb. eltűnt. A megindított vizsgálat nem derítette ki, hogy hol tűntek el a szavazó lapok. Mint értesülünk, a miniszter már határozott az ügyben s új kamarai választást rendelt el. Egyben döntött a dr. Moskovits Miklós megválasztása ellen beadott felebbezés ügyében is, és pedig a felebbezésben felhozott indokok figyelembe vétele mellett a választást megsemmisítette mert dr. Moskovits Miklós nem felel meg a kamarai tagságra vonatkozólag a törvényben előirt követelményeknek. — Tehát kilátás van egy újabb izgalmas választásra.

* **Gyászrovat.** Mély részvétellel értesülünk városunk egy köztisztelőben álló polgárának, Fábry Zsigmondnak elhunytáról. Az elhunytat f. hó 9-én délután négy órakor helyezik örök nyugalomra, a nagyváradi-olaszi közsirkertben. A mélyen sujtott család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak mély fájdalommal tudatják a legjobb testvér, sógor, nagybácsi és rokonnak Fábry Zsigmondnak folyó hó 7-én d. e. fél 11 órakor élte 41-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa folyó hó 9-én d. u. 4 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint Szt.-János-utcza 319-ik szám alatti lakásnál beszenteltetni és a váradi-olaszi-i plebánia-templomban az egék Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1901. május 7-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! Fábry József, Fábry István testvérei. Fábry Józsefné szül. Schweinitz Ilka sógornője. Fábry Albert unokaöccse.

* **Hős a vérpadig.** Valódi hős, valódi hitvalló volt Bruneau abbé, akinek nagyságát most hozta nyilvánosságra a véletlen. 1894-ben Lavalle francia városban halálra ítélték és kivégezték Bruneau abbét, azzal vádolva, hogy pártársát Ricot abbét meggyilkolta. A vérpadon az elítélt abbé egy levelet adott át az államügyésznek, melynek tartalma mindeddig titok-

ban maradt. Most a lavalli helyi lapok azt írják, hogy Nantesban nemrég meghalt a meggyilkolt Ricot abbé volt gazdasszonya, aki halálos ágyán vallomást tett, hogy egy másik személy segítségével ő ölte meg Ricot abbét, bűnét azonban csakhamar meggyóna Bruneauabbénak, hogy e pap hallgatását a gyónási titok révén magának biztosítsa. Később magát Bruneau abbét fogták pörbe Ricot abbé meggyilkolása miatt és el is ítélték. Lavalleban, hol a klerikális agitáció nagyon erős, ez a hír roppant felűntést kelt és ama levél közlését követelik, melyet a kivégzett abbé a vérpadon a főügyésznek átadott. Ez valódi hősiesség, mely pártját ritkítja martíriumra kész hitben, nagy érzésekben oly szegény korszakunkban.

* **A tanítók beadványa.** A múlt vasárnap lapok közölték az újravárosi elemi fiúiskola tanfelügyelőjének a beadványát, amelyet a törvényhatósági bizottsághoz intéztek a tanács azon álláspontjával szemben, hogy az újravárosi fiúiskolát ideiglenesen a közs. polgári fiúiskola épületében helyezték el. A tanács mint állandó választmány foglalkozott az ügygel s nagyon zokon vette a beadványt. Egyszerűen elutasította a beadványt, mint illetéktelent. A beadvány hangját tiszteletlenségnek tartja s kitartja az illető tanítókat, hogy beadványokat csak felettes hatóságok intézhetnek az iskolaszék útján a közgyűléshez.

* **Ivánka Zsigmond kegyelmi kérvénye.** Hontvármegye régi ellenzéki kurucza, Ivánka Zsigmond, sehogysem tud megbékülni a szerinte »hírhedt honti állapotokkal«. Tavaly is erősen kikelt a járásbeli főszolgabíró ellen, ennek hivatalos helyiségében. Ezért a főbíró két ízben megbírságolta 250 korona erejéig s miután Ivánka nem fizetett, lefoglaltatta a magyar diszkardját. A 86 éves Ivánka sem volt rest s kérvényt intézett a királyhoz, hogy el akarják venni az ő ősi kardját, amelylyel anynyi elődje harczolt a hazáért. Mentő körülményül arra, hogy ő mindig nagy hangon beszél, csatolta 1848-iki köröző-levelét, melyben mint feltűnő ismertető jel az ő vastaghangú, erős kiejtése szerepel. A kérvénynek meg is lett a kívánt hatása, mert ő Felsőke kegyesen törölte a kivett bírságot. A főszolgabírói hivatal persze már nem kéri a bíróságot, de Ivánkával azzal évődnek, hogy nem adták ki neki a végzést. Ivánka pedig várja és várja, hogy mikor árverezik az ő diszkardját a »nemzet szegényére.«

* **A korfai Achilleon eladása.** Bácsból jelentik, hogy egy gazdag olasz arisztokrata alkudozásokat folytat a főudvarmesteri hivattal a korfai »Achilleon« megvásárlása iránt. A vételár híre szerint 2 millió korona.

Öngyilkosság a Városligetben.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyváradi, május 7.

»Utálok az emberiséget!« Ezzel a banális mondással dobta el magától az életét Szőke Lajos, a Bazár-vendéglő volt pinczére. Bővebben nem magyarázta meg öngyilkosságának okát, de bizonyára nagyon beteg lehetett, nagyon sokszor csalódott az emberekben és önmagában, hogy — amint utolsó levelében írja, — annyira vágyott azután a kis gödör után, »hová az átkozott élet nem tudja elkísérni«. Kétszer lőtt magára s most ott fekszik a hullaház bonczoló asztalán.

Az öngyilkosságról a következő tudósítást vettük:

Szőke Lajos pinczér az utóbbi időben a Bazár-vendéglőben volt alkalmazva. Mindössze huszonkét éves volt, de már nagyon sokat tapasztalt még többet nélkülözött. Jókédélye azonban csak az utóbbi időben hagyta el. Buskomorsága feltűnt környezetének, de nem is

sejtette senki, hogy a fiatal gyermek ember a halál gondolatával foglalkozik.

Tegnap déltájban eltűnt hazulról. Zsebébe tette 12 mm. forgópisztolyát s kiment a Városliget végén levő vasuti hidhoz.

A kint dolgozó munkások, úgy fél egy tájban két lövést hallottak. Szaladni kezdtek a lövés irányába s nemsokára megtalálták a fűzfa bokrok között Szőke Lajos holttestét. Kétszer lőtt magára. Az egyik golyó homlokán hatolt be s valószínűleg ez okozta a halálát.

Azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, hol intézkedtek a hullának a bonczházba szállítása iránt.

Zsebeiben két papírszeletet találtak, melynek egyikére ez volt írva: »Szőke Lajos pinczér vagyok.« A másik tartalma a következő:

»Utálok az emberiséget. Isten veletek kedves anyám és kedves nővérem bocsássatok meg, de csak ez a kis gödör az, ahol egyenlőség van és ahova az átkozott élet nem tud elkísérni.

Lajos.«

Egyebet nem találtak a zsebeiben. A rendőrség megindította a vizsgálatot s a hullát ma bonczolják fel és holnap fogják eltemetni. A gyászestéről azonnal értesítették az elhunyt hozzátartozóit, kikre megrázó hatást tett a szerencsétlen fiú tragédiája.

EGYESÜLETEK.

Ülés a kath. körben. A nagyváradi kath. kör választmánya ma, szerdán május hó 8-án délután 6 órakor, saját helyiségében ülést tart.

A Szent Imre Önképző-Egylet Budapestén magas színvonalon álló szépirodalmi ülést rendezett. Elsőnek Ovenden Sándor műegyetemi hallgató adta elő zongorán nagy technikával Rossini »Guillaume Tell« ouverture-jét, majd Szijártó László bölcsészethallgató Eendrődi S. »A czelli búcsu« című költeményét szavalta el mély érzéssel, erre Supka Géza bölcsészethallgató olvasta fel 3 szép költeményét, ezután Wieser István bölcsészethallgató szavalta el nagy szónoki erővel Antonius beszédét, Shakespeare Julius Caesar-jából, végre Supka Géza Tanhäuser Wagner-átiratát játszotta el ügyesen Ovenden Sándor zongorakísérete mellett; a nagy számban egybegyűlt tagok a műsor minden pontját élénk tetszéssel fogadták, sőt az utolsó pontot kétszer megújráztatták; a szépirodalmi ülés után rövid rendkívüli közgyűlés volt, mely a katolikus Nagygyűlés határozatainak a maga körében való végrehajtásában intézkedett, azután pedig a megürült pénztárosi tisztre Dioéky Adorján bölcsészethallgatót, a választmányi póttagságra pedig Kósa Ferencz joghallgatót egyhangulag megválasztotta.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Gyimesi vadvirág.
Csütörtök: Kis alamuszi.
Péntek: Ocskay brigadéros.
Szombat: A bor. (előszőr.)
Vasárnap: Madarász.

A bor bemutatója. A vidéki, valamint a váradi közönség köréről érkezett számos megkeresés arra birta a »Szigligeti-színház« igazgatóját, hogy Gárdonyi nagysikerű darabjának, a »A bor«-nak bemutatóját péntekről szombatra halasztassa. Helyette az Ocskay brigadérosot fogják adni, az ismert szereposztással.

A mai előadás. Ma, szerdán este Géczy pályakoszos népsziműve a »Gyimesi vadvirág« kerül előadásra, főbb szerepeiben Székely Irénnel, kinek Mária ismert, jeles alakítása, Szarvasival, Füredivel, Bognárral, Bérczivel.

A Kis alamuszi. Holnap ujtják föl Borkor József pompás operettjét, a Kis alamuszi. Latorier vicomte-ot Ámon Margit játsza, kinek a szerepében nagy sikere volt már színpadunkon.

Megyeri Dezső és a sajtó. Kolozsvárti Herczeg Jenő szerkesztése alatt egy »Szin-házi Ujság« jelenik meg, melynek tárgyilagos, igazságos hangja sehogy sem tetszett Megyeri Dezső igazgatónak. Másrészt, — mint Megyeri írásban is kiadta, — bántotta az elvont mellékjövdelem, melytől azért esett el, mert a Színházi Ujság mindennap leköszölte a színlapot. Kapta tehát magát Megyeri s feljelentést tett a Herczeg Jenő ellen »szerződési jog bitortlása« czímen. A kolozsvári sajtó felháborítóan tárgyalja az esetet s a Herczeg ügyét a sajtószabadság megsértésének tekint. Mindenesetre kellőképen jellemzi Megyerit ez a kis eset, mely egy »Nemzeti Színház« igazgatójához sem méltó. Megyeri különben négy száz korona kártérítést és harmincz korona perköltséget követel. Reméljük azonban, hogy a bíróság, mely mindég tisztelte a sajtószabadságot, nem fogja az összeget megítélni s keresetével elutasítja a kolozsvári »Nemzeti Színház« igazgatóját.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 199.

Idénybért. 192 sz.

Nagyváradon, szerdán, 1901. május 8-án

Gyimesi vadvirág.

Népszimű.

S Z E M E L Y E K :

Balánka János csángó gazda —	Peterdy Sándor
Örzsé, a neje — — — — —	Tóváry Anna
Imre) gyermekei — — — — —	Szarvasi Sándor
Mária) — — — — —	Lányi Edith
Ozveggy Fábrián Julia — — — — —	Somogyiné N. Julia
Gyurka, fia — — — — —	Pintér Imre
Rab-Prezmer Péter — — — — —	Bognár János
Magdolna, leánya — — — — —	Székely Irén
Plebános — — — — —	Perényi József
Törpe Csura, harangozó — — — — —	Füredi József
Csuráné — — — — —	Benkő Jolán
Marezi, fiuk — — — — —	Bérczi Gyula

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 ft. földszinti és első emeleti páholy 6 ft. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 ft 50 kr. Kőrszék 1 ft 20 kr. Támlászék 1 ft. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap esütörtökön, május 9-én

A kis alamuszi.

Operette.

TANUGY.

Érettségi vizsgálatok a főgymnáziumban. A nagyváradai tankerületi kir. főigazgató ur 6 nagyságának f. hó 631. sz. a. kelt leirata értelmében a nagyváradai pré-

montrei rendi főgymnáziumban az érettségi írásbeli vizsgálatokat május hó 15., 17., 18., 20. és 21-ik napjain fogják megtartani, a szóbeliek pedig június 4-ik napján veszik kezdetüket. Nagyvárad, 1901. május hó 8-án. Az igazgatóság

REGÉNY-CSARNOK

S i b i l l a.

Irtá: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

89.

Ha felment volna a terembe, melynek ablakából fény világított, különböző nemzetiségű hercegek, grófok, bárók és polgárok tarkán vegyített társaságát találta volna.

Közölték egymással az idők jeleit. Mindnyájan meggyeztek, hogy ezen napok nyugalma vihar kitörése előtti szélesendhez hasonlít s sokáig nem tarthat így. A jelenlevők többsége vérmes reményeket kötött ezen állapotok bukásához, habár a katasztrófától mindenki félt.

Halványan, szédült vonásokkal ült Breida Lajos, az élénk beszélgetés hallgatag tanuja a vendégek közt. Leikiismerete mondta, hogy ilyen szavakat hallani nem volna szabad, mely ellen ugyan szívóben nem volt ellenzés.

Ott maradt még, midőn mindannyian távoztak. A selyemlepké Hannával kint szórakozott, miután Fior del Lago grófné chwalját feladta.

— Blanch — mondá Breida minden bevezetés nélkül a vele szemben ülő művésznőhöz. — Parancsot kaptam: egy chvadronnal holnap reggel a Gouverneur kertjében őrt álljak. S utasítást nyertem, ha a nép legkevésbé zavarog, hogy tétlően fellépjek.

— Istenem, Breida, ez legyen a polgárháboru kezdete?

— A kormány kerüli és provokálja is egyszerre. A nép hangulatának engedve a katonaság legnagyobb részét eltávolította. Csak egy sereg dragonyos és egy pár század közös van a helyén. Az utóbbiak már régen a néppel tartanak. A dragonyosoknak kedvök lenne példájokat követni. Ezredesünk gyűlölt, éppen úgy többi főtiszteink, elhatározó pillanatban nem lesz autoritásuk.

— Breida, tudom a fiatalabb tisztektől, őnt istenitlik. Sevadronja követni fogja halálát.

— Ha merné a honszerelem hőses példáját adni, legbensőbb meggyőződését követni mint hazájának hí fia, ennek szent jogaiért zászlóját kibontaná? Nem először történt, hogy egy merész tett magával rántja azokat is, kik még ingadoznak, vonakodnak. Ha a katonaság a néppel megegyezik, a város az őn kezében van. A várossal esik a tartomány is. A rend fennmarad, a polgárháborunak eleje van vége. A nép és kormány azoknak köszönheti, kik ily időben bátrak voltak a felelősséget magukra vállalni.

Breida nem fordította el róla szemeit míg beszélt, vajjon szavai vagy szép arca gyakorolt rá mélyebb benyomást, nehezen lehetett volna elhatározni.

— Tudja-e, hogy saját atyám Breida tábornok veszi át a napokban a tartományi csapatok felett a főparancsnokságot? Falusi magányából, hol tíz évig csendes nyugalomban élt, tegnap elhívták, hogy helyét elfoglalja.

— Több egy okkal, hogy elhatározásával a polgárháborut megelőzze.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Egyetemi hallgatók párbaja.

Budapest, május 7. (Saj. tud. táv.)

Az egyetemi mozgalmakból kifolyólag Kronfeld Mór és Tóth Aladár egyetemi hallgatók ma kardpárbajt vívtak, mely mindkettő megsebesülésével végződött.

Blaháné a Nemzeti-Színházban.

Budapest, május 7. (Saját tud. táv.) Blaha Lujza asszony ma lépett fel először a Nemzeti-Színházban. Szentpéteri »Tündérlak Magyarhonban« című vigjátékát adták s Blaháné a Marcsa szerepét játszotta. A színház zsufolásig megtelt s valóságos orkászertü taps és éljenzés keletkezett Blaháné megjelenése alkalmával. Az előadás alatt sűrűn megújult a tüntetés.

Zákó főispán beiktatása.

Pancsova, május 7. Zákó Milánt, az új főispánt, a ki tegnap délután 7 órakor külön vonaton Verseczről ide érkezett, Pancsova városa a legimpozánsabb módon fogadta. A polgárság színe-java, Mattanovic polgármesterrel az élén, várta a temespartai vasuti pályaudvarban. A polgármester üdvözlő beszéde után a főispán bandérium által kísérve a kivilágított és föllobogózt utczákon át, a hol a főgymnázium, felsőkereskedelmi és polgári iskolák ifjúsága állott hosszú sorfalat, a közönség lelkes óvációi közt a városi székházban levő lakására hajtatott. A székház lépcsőjén az állami felső- és a szerb felekezeti leányiskola növendékei fogadták. Este 8 órakor a polgárság fáklyásmenetet rendezett a főispán tiszteletére. Radda dr. magyar, Nenadonics dr. szerb és Germán építőmester német nyelven üdvözlötték a főispánt, a ki három nyelven lelkes szavakban köszönte meg a fényes fogadtatást. A szegedi honvédszeker ténzenét adott. Ezután társasvacsoraa következett a Hungaria-szállóban. Az ünnepélyes székházoló ma délelőtt megy végbe. (M. T. I.)

Rémes gyilkosság Berlinben.

Budapest, május 7. (Saj. tud. táv.)

Rémes esetet táviratoznak Berlinből. Mariendorf nevű külvárosában lakott egy Oppe János nevű ember. Házigazdája egy szobrász, aki két gyermekével és vele vadházasságban élő feleségével s kit Hemlingnak hívnak, ugyancsak ebben a házban lakott, Oppe szerette volna vagyonukat magához kaparintani s e végből rémes tervet eszelt ki. A ház bejáratánál másfél méter mélységű gödröt ásott s azon egy csapóajtót helyezett el. Előbb a két gyermek lépett rá s a csapóajtó lebillent. Oppe akkor mindkettőt meggyilkolta. Majd a szobrász jött haza feleségével. Az ajtóból Hemling visszatért. Az asszonyt Oppe szintén rá akarta csalni a csapó ajtóra, de ez veszélyt sejtve, az udvarra menekült. A gazember ekkor rálőtt s az asszony holtan bukott el. A lövésre elősietett a szobrász is. Oppe erre is rálőtt, de nem jól talált s a sebesültben még volt annyi erő, hogy kivánszorgott az utcára és segítségért kiáltott. A gyilkos erre felugrott egy omnibuszra, hol egy rendőr elfogta. Nyugodt viseletet színlelt, de egyszer csak kirántotta magát a rendőr karjai közül és kétszer magára lőtt s azonnal szörnyet halt.

A rémtett óriási izgalmat szült s kiderült, hogy a gyilkos már 20 esztendő óta gyujtogatásért és lopásért. Mostani tettét is már többször gyakorolta. Vodbieban egy trafikja volt, melynek közepén egy csapó-ajtóval ellátott három méter gödröt ásott s ily módon gyilkolta

meg és fosztotta ki a trafikba jövő tehetősebb vásárlókat. Ezért külön nyolcz évet ült.

Az áldozatokat ma óriási részvét mellett temették el.

Az angol bányászok.

London, május 7. Az angol köszénbányákban alkalmazott munkások elhatározták, hogy a sztrájkot még e héten kimondják, mert a parlament álláspontját a köszénkivitel kérdésében helyzetükre nézve tarthatatlannak mondják. (M. T. I.)

A búrok harczi.

Fokváros, május 7. A búrok Detuinnél, Kenhardtól nyugatra és a Swartzkopfnál, Brandeleitől délre 15 mérföldnyire, táborni ütköztetés és sáncokat emelnek Fokföld középső vidékén. Scheper, Malan és Hugo csapatait az angolok erősen szorongatták és végül kényszerítették, hogy visszavonuljanak dél felé. Creve őrnagy, a kik Kénitzingert üldözi, Diefonteinhez keveredett vele. Az ellenség 5 halottat és 23 lovat hagyott a csatatéren. Kénitzinger kommandójának egy része Reynernél fölgyjított egy élelmiszereket szállító vonatot.

London, május 7. Hivatalosan jelentik, hogy a Dél-Afrikában harczó angol katonaság közül április hó folyamán 8 tiszt és 322 közlegény esett el, 20 tiszt és 296 közlegény megsebesült. (M. T. I.)

Hamis bankjegyek.

Nagy-Szeben, május 7. Hivatalosan megállapították, hogy Szász-Sebesen hamis tizes bankjegyek vannak forgalomban. A különben sikerült hamisítványokon az a könnyen fölismerhető hiba van, hogy a magyar olralon a sorozatszámok kissé félretolva vannak rányomva. Ezenkívül a vörös szín állítólag valamivel sötétebb, mint az igazi bankjegyeken. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Keresztény szociális kurzus.

A múlt évben tartott Országos Katholikus Nagygyűlés megbizta a Katholikus Körök Országos Szövetségét, hogy a szociális kérdés elméleti és gyakorlati megismertetése céljából évente néhány napra terjedő szociális tanfolyamot rendezzen.

A Katholikus Körök Országos Szövetsége e megbízatásnak megfelelően, a hazánkban első **keresztény szociális kurzust** kiváló szakférfiak közreműködésével folyó évi május hó 20., 21., 22-én fogja megtartani a Budapesti Katholikus Kör dísztermében. Az összes előadásokra érvényes belépő-jegyek két koronával váltakoznak a Budapesti Katholikus Kör irodájában.

A Katholikus Körök Országos Szövetsége reményli, hogy a keresztény szociális tevékenység munkásai és mindazok, kik érdeklődnek a nagy fontosságú kérdések iránt nagy számmal fognak résztvenni ezen a tanfolyamon, mely hazánkban az első kísérlet leendő ezen a téren.

Jelentkezések a **Budapesti Katholikus Kör** titkári irodájába küldendők (Budapest, IV. Molnár-utca 11. szám.)

Részletes program a következő:

Május 21. Hétfő. Délután 6 órakor: Megnyitó beszéd. A szociális kérdés és a papság. Mondja: **Prohászka Ottokár** dr. Este 8 órakor: Társasvacsora a Budapesti Katholikus Kör éttermében. Egy teríték ára 1 forint.

Május 21. Kedd. Reggel 9 órakor: Szent mise az egyetemi templomban. Délután 10 óra-

kor: Előadások. Az agrárkérdés Magyarországon. Előadó: teveli **Zlinszky János** dr. A katolikus körök mint gazda-körök. Előadó: **Szentiványi Károly**. A fogyasztási és értékesítő szövetkezetek a falusi nép szolgálatában. Előadó: **Zichy Algrár** gróf. Délután 3 órakor: Előadások A kisiparos osztály helyzete és védelme. Előadó: **Major Ferencz** dr. Az iparos ifjuság egyesületei. Előadó: **Erdősi Károly**. Este fél 8 órakor: Ünnepi előadás az Országos Központi Legényegyletben (Roitenbiller-utca 22.) utána ugyanott társas-vacsora. Egy teríték ára 80 krajczár.

Május 22. szerda. Délután 10 órakor: Előadások. A munkáskérdés Magyarországon. Előadó: **Rakovszky István**. Munkásvédelem. Előadó: **Gieswein Sándor** dr. Keresztény munkás-egyletek. Előadó: **Kirschaneck Odön**. Délután 3 órakor: Előadások. Keresztény Kharitász. Előadó: **Notter Antal** dr. Kharitativ működés a nagy városokban. Előadó: **Mihályfi Akos** dr. Záróbeszéd. Mondja **Zichy János** gróf. Este 8 órakor: Ünnepi előadás a Budapesti Katholikus Népkörben (VIII., Mária Terézia-tér 1.) ugyanott társas-vacsora.

Az egyes előadásokat eszmecsere követi, melyben a tagok résztvehetnek.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, május 7.	
Buza októberre	7.81
Buza áprilisra	7.75
Tengeri	5.40
Rozs okt.	6.92
Zab ápr.	6.47
Káposzta, reposes, aug.	—

Értéktőzsde

Budapest, május 7.	
Osztrák hitel	721.75
Magyar hitel	728.50
Allamvasut	690.—
Rimamurányi	528.50
Magyar jelzálog	466.—
Salgótarján	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. május 7-én.

Magyar aranyjárdék 4%	117.50
Magyar koronajárdék	93.10
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,7%	120.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,7%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	118.50
Magyar ifjúsághozjárati kötvény 4%	93.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	99.50
Horvát-szlavónföldterhermentési kötvény	93.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	174.—
Tiszszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön	141.—
Osztrák járdék papírban	98.25
Osztrák járdék ezüstben	97.85
Osztrák kájarádék aranyban	117.60
Osztrák korona járdék	97.25
Osztrák államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bank részvény	16.65
Magyar hitelbankrészvény	692.—
Osztrák hitelintézet részvény	690.—
Párisi vista	95.62
20 frankos arany (Napoleonár)	19.20
Németbirodalmi marka	117.62
London vista	240.30
20 márkás arany	28.52

A szakasszisztens által ellenőrzött.

Dr. VUCSKICS GYULA.

462/1901. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbírósnak 1901. évi VI. 53/4. számú végzésével Papp Béla ügyvéd által képviselt **Bunda Miklós** felperes részére **Ambrus György alperes ellen** 100 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperes-től lefoglalt 612 kor.-ra becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbírósnak fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatott követelése erejéig is amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon Korona-utca 254.

sz. házban leendő megtartására határidőül **1901. évi május hó 14. napjának délután 3 órája** tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott kiküldöttől vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Keit Nagyváradon, 1901. évi május hó 2. napján.

Batig Ferencz,
kir. bír. végrehajtó.

Magyar királyi államvasutak.

64797/1901. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a nagyvárad állomáson létező felvételi épület átalakítására és használható állapotba helyezésére szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egység-árjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapest, a magyar királyi államvasutak igazgatósága magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Teréz-körut 56. szám, III. emelet 13. ajtó szám) és Kolozsvárott az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb **1901. évi május hó 21-én déli 12 óráig** nyújtandók be, alulírott igazgatóság építési főosztályánál. (Teréz-körut 56. szám II. emelet 10 ajtó.)

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei pedig ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva lepecsételve és következő felirattal nyújtandók be:

»Ajánlat a nagyvárad felvételi épület átalakítására.«

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis **1901. évi május hó 20-án déli 12 óráig** 6500 korona azaz hatezeröttszáz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál, (Andrássy-ut, 75. szám földszint), akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tértí vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1901. évi április hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazunk.)

NAGYVÁRAD.

CSAK EGY NAP!

Pénzeken, május 10-én.

BARNUM & BATHBY. A világ legnagyobb látványossága.

Óriási amerikai mulatóhely.

50 év óta Amerika bűszkesége

jelenleg a Continensen körutazást tesz

67 óriási, saját külön e célra épített vasúti kocsijával, mely 4 teljes vonatot képez. A teljes «Kasembler» 12 hatalmas sátor-pavillonban lesz kiállítva, melyeknek legnagyobbika körülbelül 12.000 kényelmes ülőhelyet foglal magában.

Naponta 2 előadás, délután 2 és este 7 órakor, a megnyitás 1/2 órával az előadás előtt történik, hogy a nagy közönségnek alkalma legyen az élő csodasembereket, a három előadásrendet és a kettős állatseregletet megtekinteni.

70 gyönyörű lónak egy „Manege”-ban való elővezetése. 400 kiuntajtott lónak kiállítása. 3 csorda legkülönbözetű idomított elefántnak 3 porondon egy időben való elővezetése. 20 nemzetközi némajátékos bohóc.

Egy igazi világiállítás modern látványokkal. Cirkusz. Hippodrom. Állatsereglet. Idomított állatok kiállítása.

Számtalan, összehasonlíthatatlan és utánzóhatatlan, vakmerő, félelmet nem ismerő mutatvány. A fellépő művészeknek mindegyike mester a maga szakmájában. Minden művész egy csillag. Az arénában bemutatott mutatványok mindegyike egy-egy meglepetései képez. Minden valóban egészen új, tökéletes és eddig még soha sem lett bemutatva.

Emberi elme által elgondolható leghatalmasabb és legnagyobb látványosság: 3 nagy lovass mutatvány bemutatására szolgáló «Manege»-ban, 2 hatalmas színpaddal és egy majdnem mérhetetlen hosszúságú futópályával, 3 óriási terv felmért légkörnátszati térséggel.

egy egész állatsereglet, idomított vadállatokkal.

Mindenféle fajtajú vetélyfutamlás, erőművészeti mutatványok, légművészet, a földön és levegőben való tornaművészet bemutatása és új meglepetések. A bajnokok erejének meglesztető igyekezete az ügyesség által elért rekordok megdöntésére.

1000 férfi, asszony s 16.

Többek, telováltak, kardvívők, egy hölgy hosszú hajjal s teljes korszakkal, egy kutya fejű gyermek, kéz nélküli emberek, jönglőrők, 1000 eredeti különös dolog és csodálatra méltó előadások. Egy majdnem vég nélküli sorozata a legújabb produkcióknak, mesterséges felhmel megváltó mutatványok, melyek eddig sehol sem voltak láthatók s melyek most legelsőször lesznek a közönségnek bemutatva.

Hejyárik az ülésök tekvése szerint!

Belépés nőhelyre 1 kor. 20 fill. és 2 kor. 50 fill., zártszék 4 kor., fentartott-hely 5 kor., páholy-szék 6 kor.

A helyek mind számozva vannak az 1 kor. 20 fill. és a 2 kor. 50 fill. helyek kivételével. A jegyek megnyitáskor a bejárónál kaphatók. 10 éven aluli gyermekek az összes helyeken, kivéve az 1 kor., 20 fill. helyet, a félt fizetik, előtérlet csakis 5 és 6 koronás helyre, az előadás napján, a jegyelvételkoránál szintén kaphatók.

Jegyek előre váltathatók: LÁNG JÓZSEF könyvtárára, sőtben Kónteca (Rimanóczy-ház).

Egy belépő-jegy az összes hirdetőt látványokhoz és egy nőhelyre érvényes.

Előadások KARCOZAGON május 9-én, DERRECEZENBEN május 11. és 12-én tartatnak.

FIGYELMEZTETÉS: Óvakodjunk hamis hirdetések től!

BARNUM és BAILEY hivatalos vezetője vagy csodák könyve és az előadások műsorának első fedéllapján Barnum és Bailey urak arcképei láthatók. Mindezt a hivatalos látképes levelező-lapokkal együtt a sátrak belsejében kapható. Minden más ny hirdetés nem hivatalos és így nem pontos. Csakis valódi hirdetőmennyeket vegyünk!

